

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

S. Maria Major, ibidem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Infantem in Præsepio adorabant. Porro Jason, & Argonautæ seu unum, seu duo Mânæ Verbi divini Genitrici templa dedicaverunt mille ducentis ante Christum annis; quæ fusc examinata & explicata sunt cap. 29.

Templa eadem in terris degenti extructa.

Jam Deiparæ ea ipsa in terris commorante Apostolorum tempore, templa etiam dicata sunt, nam ædes Laurentana jam tum dici potuit templum, cum Dei Genitricis orto, ac divini Verbi conceptu, Deiparæ usui consecrata est. Præterea Cranganore in Orientali India ab uno è tribus Magis; Calecurii item ab ejus conditore Deiparæ templa extructa, dicataque sunt. Cæsar augustus à S. Jacobo Apostolo templum, cui nomen est à Pylla, seu Columna, in qua Virgo ipsa se videndam Apostolo præbuit In Urbe Anteradeni in Syria sacellum à S. Petro Apostolo eidem conditum, magna non Christianis solum, sed etiam Saracenis venerationi fuit. In monte Carmelo, statim atque innotuit B. Virginis in cælum Assumptio, in ejus honorem à Christianis illius montis incolis excitatum templum est. Massilia Basilicam S. Martha Christo Jesu, ac matri erexit, In Æthiopia à Candace illa, cujus Eunuchum Philippus Act. 8. sacro fonte lustravit, templum Deiparæ extructum est regni præ excellentiæ, & miraculis olim nobile. Tungis Eburonum ædem B. Virgini consecravit S. Materius Episcopus S. Petri Apostoli discipulus à mortuis rediivus. Hæc cursim indicamus, ut Lector uberius tractata, probataque videat cap. 29. Quæ vero universè dicenda essent de infinitate prope templorum Deiparæ dicatarum, eodem illo capite compendio attigimus.

Templa Deiparæ præcipua.

Reliquum nunc est, ut singillatim, ac seorsim de templis B. Virgini erectis agamus: non de omnibus, ne de præcipuis quidem omnibus sed de nonnullis, ad quæ me vel structuræ magnificentia, vel fama miraculorum, vel adeuntium celebritas, vel privata quædam pietas allicit. Initium igitur faciemus à capite, & forte religionis urbe Roma; post ingrediemur Neapolim, tum plerasq; Italiae urbes, & adjacentes insulas deinde Hispaniam, & quod super est Occidentis. Ad extremum Regiones eas percurramus, quæ pertinent ad Orientem solem.

Cur aliæ quæ B. V. templa super idolorum

Illud vero lectorem monitum velim, interdum Deiparæ templa super idolorum fanis à Christianis extructa, quod non absque Dei nutu factum arbitramur, ut perspicuum fiat omnibus quemadmodum, c. 29. monuimus, Dei-

param de Ethnismo, & de Idololatria triumphasse, quippe quæ in eorum delubris, veluti in hostium arcibus expugnatis sui filii, suaque vexilla erexit.

Sed jam ad templa ipsa nominatim recensenda accedamus, initio factò ab urbe omnium principe, & Christianæ religionis sede primaria,

TEMPLA DEIPARÆ in Urbe.

S. MARIA MAIOR.

Inter alia in Urbe Deiparæ templa eminet illud S. Mariæ Majoris in Exquilis anno salutis 367. à Joanne Patrio Romano, ejusque conjuge ædificatum; qui quod liberis carerent Deiparæ suam hereditatem voverunt, à qua Nonis Augusti, cum maximi in Urbe calores esse solent, in iornis sunt admoniti, ut quem locum nive conspersum viderent, in eo Ecclesiam ædificarent, quæ suo nomini dedicaretur. Id quod Joannes ad Liberium tum Pontificem detulit, cui id ipsum Beata Mater per quietem eadem nocte edixerat, quare Liberius solemniter sacerdotum & populi supplicatione instituta, ad collem Esquilinum nive conspersum venit, locum Ecclesiæ designat quæ Joannis & uxoris pecunia est extructa. Eadem postea à Xisto III. anno 432. est restituta, sacrisque historiis musivo opere contextis, quæ adhuc extant, distincta. Id quod Adrianus I. Epistola ad Carolum Magnum pro cultu sanctarum imaginum refert his verbis: *Beatus Xistus Papa Basilicam sanctæ Dei Genitricis cognomento Majoris, quæ ad præsepe dicitur, tam in metallis aureis, quam in diversis historiis, sacrisque decoravit imaginibus, ut ille. Est autem id templum multis decorum Religionis nostræ insignibus; nam & Præsepe Christi Domini, unde etiam Basilica nomen traxit, in ara exigui cujusdam sacelli ad levam templi reconditum erat, quod sacellum thesauri illius custodem, integrum cum præsepe anno Domini 1586, in aliud sacellum multo augustius, ornatusque transtulit Sixtus V.*

In hoc etiam templo magno totius Urbis concursu, & religione coitit imago beatae Virginis puerum Jesum in ulnis foventis à S. Luca depicta miraculis inclita, atque illo im-

fanis extructa.

S. Maria Majoris templum à Joanne Patricio conjuge adificatum. Templi S. Mariae Majoris solum conspersum nive divinitus designatum.

Præsepe Christi Domini in templo S. Mariæ Majoris.

Idem B. V. templum aliis rationibus cele-

herimum.

primis, quod à Sancto Gregorio saviente lue, per Urbem circumlata, ut capite vigesimo diximus, pettem depulsi: huic sicæ Imagini Paulus V, qui nunc clayum Reipublicæ Christianæ pietate, ac prudentia singulari tenet, ad templi dexteram facellum extulit: è sacri regione præsepis longe nobilissimum, in quod imago illa translata splendidius colitur.

Eadem Basilica Sanctorum reliquiis locuples est multis, ac præclaris, corpore Sancti Mathiæ Apostoli, sanctæ Epaphræ, quem Apostolus vocat *conceptivum* suum, sanctarum item Romulæ, & Redemptæ virginum, quæ in ara maxima reconduntur: est etiam in clytym corpore sancti Hieronymi, quod ille esse translatum constanter anniversaria recordatione Martyrologium admonet die nono Maii. Adde alia pietatis decora, quod unum est ex quinque Urbis templis patriarchalibus, quæ hoc privilegio eminent, ut in eorum summo altari nullus Missæ sacrificium offerat, nisi ex speciali summi Pontificis auctoritate. Has autè quinq; Basilicas Patriarchales Joannes Monachus Piccardus Cardinalis, in *c. fundamenta, de elect. in 6.* refert his versiculis ex Onuphio de septem Eccles. cap. 1.

*Paulus, Virgo, Petrus, Laurentius nîq; Joannes;
Hî Patriarchatus nomen in Vrberenent.*

Hoc item templum unum est ex septem illis præcipuis, quæ magna religione ab indigenis, ac totius Orbis peregrinis obiri solent: item unum ex quatuor, quæ anno Jubilæi solemniter visitanda indicuntur, & peculiari porta insignè triumphantium instat, quæ semper clausa, illudumtaxat anno solemnæ cærimonie referatur. Nec Pontificum studium ad augendam ejus templi celebritatem defuit multis indulgentiis illud locupletantium, quæ in marmorea tabula publicè proposita leguntur: quindecim insuper dierum stationibus ibi solemniter institutis. præsertim die Nativitatis Domini propter præsepe, & ipso Paschæ is festo, quasi Ecclesia Parenti sanctissimæ gratuletur, quæ redivivum ab inferis natum prima conspexit. Quin etiam Basilica eadem supplicationibus, & litaniis jâ inde à S. Gregorii Magni, & præcedentium Pontificum temporibus, ac deinceps sæpe deputari consuevit. Deniq; inter alias plurimas, easque nobiles Virginitatas Romæ Basilicas, hæc principem locum obtinet, ut propterea multis

etiam sit insignita nominibus. Dicta quippe est S. M. ad Præsepe, quod in ea Præsepe Christi Domini asservetur. Basilica Liberiana conditor S. Maria Major, quod cæteris dignitate præstet, quare à S. Greg. I. II. reg. ep. 2. & 1. 4. Moral. c. 15. alijsq; per antonomasiam Dei Gehiticeis Ecclesia absolute appellatur. Et sane hæc B. Mater cereis accensis, nec absumpis illustrare solita erat, auctore Petro Cluniac. l. 2. mirac. c. 30. ex quo nos miraculum istud multis olim satis compertum, & exploratum commemoravim⁹ supra in festo Assumptionis. In hac eadem Basilica S. Henricus Imper. ad Urbem veniens prima nocte excubare solebat ex Nauclero gener. 34. ubi & visionem quandam admirabilem semel consecutus est, quam nos uberius cap. 35. attulimus.

S. MARIA TRANS TYBERIM.

S. Maria Trans Tyberim templorum ejusdem in Urbe antiquissimū insigni eruptionis olei prodigio Christi adventum præsignificante nobilitatum, & à S. Callisto Pp. & martyre, quæ admodum habet liber de Romanis Pontificibus, & Platina in Callisto annum Domini circiter 224. Alexandro Imperatore Dei Genitrici extructum eo in loco, ubi olim Taberna Meritoria erat, de qua in diebus Augusti, teste Paulo Orosio libro sexto capite vigesimo fons olei largissimus per totum diem fluxit, quo signo, inquit Orosius, quid evidentius, quam in diebus Augusti futura Christi, qui unctus interpretatur, Nativitas declarata est? Cumq; eo tempore, quo Cæsari perpetua Tribunitia potestas decreta est, Romæ fons olei per totum diem fluxit, hoc prodigio significatum est per totum diem, hoc est, per totum tempus Impetii Romani Christum, & ex eo Christianos, id est unctum, atque ex eo unctos de Meritoria Taberna hoc est de hospita, largaq; Ecclesia affluenter, atque incessabiliter processuros. hæc ex Orosio quæ eadem de olei fonte narrant Eusebius in chronico & Eutropius, qui vult oleum illud signum fuisse gratiæ Christi gentibus comunicandæ; huic historiæ, & illud fidem facit, quod cū circa annum 1130. tempore nemini Innocentii II. hujus Ecclesiæ fundamenta reficerentur, eodem in loco terra intus posita reperta est adhuc oleo madidæ, quod habet tabella in eodem Templo exposita, & referunt Baronius 10. 2. annal. ad annū 224. & Pompeius Hugoni⁹ in

19.
S. Maria in
Trans Ty-
berim tem-
plum à S.
Callisto
Pont. Co-
mar. con-
secratum:
Liber de
Romanis
Pontific.
Platina
Ex ejusdē
templi solo
largissimus
fons erupit